

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/322/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203477
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Slobodník
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203477.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., K červenému dvoru 3269/25a, 130 00 Praha 3, IČO: 26 429 705, proti žalovanej Z. O., Z. XX, o uplatnenie pohľadávky 356 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava, č.k. 8C/414/2013-46 z 20.12.2013

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej len súd) rozsudkom žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov tohto konania nepriznal.

V odôvodnení rozsudku uviedol, o. i., čo žalobca podanou žalobou podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) číslo 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie) žiadal, čím návrh odôvodnil a, že na osvedčenie svojho nároku predložil zmluvu o úvere uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, originál zmenky a údaje, ktoré reprodukoval. Uviedol, že žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť, že žalobca nemá presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku, že žalovaný v súlade s článkom 5 Nariadenia nedoručil súdu odpoveď na tlačivo C a pripojenú žalobu, že vykonal dôkazy v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. b) v spojení s článkom 9 ods. 1 až 3 Nariadenia č. 861/2007 a dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná a preto ju zamietol, čo odôvodnil zistením, že podaná žaloba spĺňa podmienky na konanie v zmysle Nariadenia nakoľko žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky a žalovaný je fyzickou osobou, ktorá má bydlisko na území Slovenskej republiky a predmetom konania je cezhraničný spor, pričom hodnota nepresahuje 2000 € bez príslušenstva, čo je v súlade s článkom 2 a 3 citovaného Nariadenia, že ide o spor zo zmenky, ktorá bola vystavená podľa slovenského práva s miestom vystavenia i platobným miestom nachádzajúcim sa na území SR, že v prvom rade posúdil platnosť zmenky z hľadiska jej formálnych náležitostí vyžadovaných zákonom č. 191/1950 Sb. - Zákon zmenkový a šekový, že predložená zmenka je vlastnou zmenkou, ktorá je upravená v článku 1 druhej časti zákona č. 191/1950 Sb. Zákon zmenkový a šekový § 75, § 77 ods.1,2,3, § 5 ods.1,2,3, §11 ods. 1,2,3, § 48 ods.1, § 33 ods.1,2 a po preskúmaní predloženej zmenky zistil, že ide o vlastnú zmenku, ktorá má uvedené dve možnosti zaplatenia, čo spôsobuje jej absolútnu neplatnosť, že v zmenke sú totiž uvedené dva údaje o zročnosti, čo spôsobuje neurčitost' dohody o zročnosti v súlade s § 37 ods.1 O. z., ktorý citoval a uviedol, že neurčitý údaj zročnosti zmenky je spôsobený zápismi údajov na zmenke, keď zo zápisu „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ je uvedená zročnosť zmenky na videnie a z údajov „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“ je uvedená zročnosť zmenky na určitý čas po dате vystavenia, že sa jedná teda o neurčitý údaj zročnosti, resp. o zročnosť postupnú, ako je to uvedené v ustanovení § 33 ods. 2 zákona 191/1950 Sb., že takáto zmenka sa považuje za neplatnú (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1Obdo/59/2010 zo dňa 26.1.2011). Uviedol, že problematiku zročnosti zmenky upravuje § 33 a nasledujúce zákona 191/1950 Sb., kde sú taxatívne

vymenované štyri spôsoby, ktorými je možné stanoviť zročnosť (ktoré špecifikoval), že iný spôsob určenia zročnosti zakladá neplatnosť zmenky (rozsudok Najvyššieho súdu SR 1Obo/23/2010, rozsudok Vrchného súdu v Prahe 9Cmo/504/1998), že v prejednávanej veci bola určená kombinovaná zročnosť a to jednak na videnie a jednak fixná zmenka s povinnosťou platenia v lehote štyroch rokov od vystavenia. Dospel k záveru, že predložená zmenka žalobcom nemala náležitosti podľa § 33 ods. 1 zákona 191/1950 Sb. a preto je v zmysle odseku 2 citovaného paragrafu neplatná a preto žalobu zamietol. Uviedol, že zároveň posúdil uplatnený nárok aj v súvislosti s právnou úpravou viažucou sa na ochranu spotrebiteľa z dôvodu, že predložená zmenka bola vystavená ako súčasť zmluvy o úvere uzavretou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, že v konaniach o právach z indosovanej zmenky v zásade neskúma kauzu pôvodného právneho vzťahu, z ktorého zmenka vznikla (najmä § 495 Občianskeho zákonníka a § 17 zákona 191/1950 Sb.), že právna konštrukcia indosácie zmenky s využitím tretej osoby (indosatára) umožňuje od žalovaného ako spotrebiteľa vymôcť jednak plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v rozpore s povinnosťou poskytovateľa úveru uvádzať v zmluvách ročnú úrokovú sadzbu a RPMN. Právny inštitút zmenky je síce založený na prísnej formálnosti zmenkových vzťahov, avšak táto formálnosť samotná by nemala vychyľovať práva zo zmenkového vzťahu v prospech jednej zo zúčastnených strán, že zmenkový dlžník a zmenkový veriteľ sú formálne v právne rovnocennom postavení, avšak faktická situácia môže byť odlišná. Navyiac dochádza k situácii, že zmenka je využívaná vo vzťahu k tým subjektom, od ktorých nie je možné očakávať hlbšie právne povedomie (spotrebiteľ), čo pre nich môže mať celkom fatálne dôsledky v podobne vzniku dlhovej špirály (IV. ÚS 457/10 Ústavného súdu CZ). Nie je možné totiž prehliadať možné zneužitie zmenkového inštitútu v neprospech jednej zmluvnej strany. Keďže zmenka bola vystavená žalovaným v súvislosti s uzavretou spotrebiteľskou zmluvou o úvere, ex offo preskúmal zmluvné podmienky a dospel k záveru, že v oboznamovanej zmluve sa jedná o neprijateľné zmluvné podmienky v časti vypíňacieho práva zmenky a preto bez platnej dohody o vypíňacom práve nemôže byť platná zmenka. Súd v danom prípade postupoval podľa O. s. p., O. z. a z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, v súlade so Smernicou Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernicou 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, smernicou 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu. Citujúc znenie čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1, 2 smernice 93/13/EHS, § 121 O. s. p., § 37, § 39 § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 4 písm. k), ods. 5 § 54 ods. 1, 2 O. z. v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy a § 4 ods. 6, 7 zák. č. 258/01 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, v znení platnom ku dňu uzavretia zmluvy a mal za to, že zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, pričom v rozsudku Európskeho súdneho dvora sp.zn. C - 419/2011 zo 14.3.2013 (Česká sporiteľňa a.s. proti Geraldovi Feichterovi) samotný Európsky súdny dvor v konaní pri uplatnení práva zo zmenky z úradnej moci skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Podľa záverov tohto rozhodnutia napriek tomu, že v danom prípade sa jedná o vzťah uplatnený na základe zmenky ako abstraktného cenného papiera, je povinnosťou súdu skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Uviedol, že dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru (ďalej VOP), teda jej obsah a ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, že samotné dojednanie v čl. 17 VOP, podľa ktorého „zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky“, je v priamom rozpore s ustanovením § 4 ods. 6 z. č. 258/2001 Z. z. V zmysle zmenky sa zmenková suma úročí zmenkovým úrokom 0,25 % denne odo dňa, kedy sa stal v zmysle čl. 4 všeobecných podmienok poskytnutia úveru splatný celý dlh. K samotnému vyplneniu zmenky teda veriteľ ako remitent pristúpil až v príčinnej súvislosti so zosplatnením celého dlhu, pričom k zosplatneniu dlhu došlo z dôvodu neplnenia zmluvných záväzkov zo strany spotrebiteľa. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky považuje za podmienku, ktorá je v zmysle čl. 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) smernice 93/13/EHS výslovne nekalá, nakoľko ide o podmienku, ktorej účinkom a dôsledkom by bolo priznanie za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky - zmenkový úrok 0,25 % denne, že zmluvné dojednanie - dohodu o vyplnení zmenky považuje za také dojednanie, ktoré umožňuje v rozpore s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k) O. z. požadovať od spotrebiteľa neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Takéto zmluvné dojednanie predstavuje neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve, že podľa § 54 ods. 5 O. z. neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné. Uviedol, že sadzba zmenkového úroku 0,25 % denne predstavuje 91,25 % ročne, čo je podľa jeho názoru v rozpore s dobrými mravmi, že svojou podstatou ide teda o sankčné plnenie, k plynutiu ktorého dochádza výlučne na základe (následkom) porušenia zmluvných povinností zo strany dlžníka, že podľa právnej úpravy účinnej v SR od 15.1.2009, konkrétne § 369 ods. 1 Obch. zák. platí, že ak záväzok

vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva, t.j. zákonnej výšky úrokov z omeškania stanovenej nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. Z uvedeného vyplýva, že pri vystavení neúplnej zmenky s úrokom 0,25 % denne, ide o obchádzanie uvedeného zákonného ustanovenia so zámerom získať v prípade porušenia zmluvných povinností dlžníka sankčné plnenia v neprimeranej výške. Dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je právnym úkonom obchádzajúcim zákon, ktorý je v zmysle § 39 O. z. absolútne neplatný a preto sankčný úrok vpísaný v zmenke vo výške 0,25 % denne spôsobuje neplatnosť zmenky. Zistil, že vyššie oboznamovaná úverová zmluva neobsahuje zákonné náležitosti v zmysle § 4 ods.2 písm. h), i), j), k) zákona č. 258/2001 Z.z., že v zmluve totiž absentuje ročná úroková sadzba a RPMN, priemerná hodnota RPMN a rozpis splátok a preto v súlade s § 4 ods.3 zákona č. 258/2001 Z.z. sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Z toho vyplýva, že spoločnosť Pohotovosť s.r.o. Bratislava mala nárok na vrátenie úveru vo výške 300,00 € a nie sumy 588,00 €. Preto nemohla byť ani uvedená správna dlžná suma na zmenke vo výške 416,00 €. Navyše zmenka je v rozpore s § 4 ods.6 zákona č. 258/2001 Z.z., nakoľko príslušenstvo v zmenkovej sume môže byť vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru a teda maximálna výška zmenkovej sumy môže byť v sume 390,00 €, pričom v zmenke je až 416,00 €. Preto je takáto zmenka neprípustná a veriteľ ju nesmie prijať a aj z vyššie uvedených dôvodov bolo potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Výrok o trovách konania sa opiera o § 142 ods.1 O. s. p. a neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov tohto konania a úspešný žalovaný si trov konania neuplatnil.

Proti rozhodnutiu podal žalobca v celosti v zákonnej lehote toto odvolanie z dôvodu, že: a) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 205 ods.2 písm. b) O. s. p.]; b) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1 O. s. p. - účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom [§ 205 ods.2 písm. a) O. s. p. v spojení s § 221 ods.1 písm. f) O. s. p.]; c) rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 205 ods.2 písm. f) O. s. p.]. K dôvodom odvolania bližšie uviedol: 1. Prvostupňový súd svoje rozhodnutie založil na čl. 4 ods.4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rade (ES) č. 861/2007 s tým, že súd vyzval žalobcu na doplnenie návrhu o konkrétny právny titul, na základe ktorého bola zmenka vystavená a vyplnená s uvedením prvotného právneho vzťahu medzi pôvodnými účastníkmi konania, pretože táto informácia je potrebná pre určenie či ide o spotrebiteľský vzťah. 2. Prvostupňový súd uvádza, že žalobca na jeho výzvu síce neodpovedal, a teda skutočnosti neoznámil a listiny nepredložil, preto návrh zamietol. 3. S uvedeným postupom súdu nie je možné súhlasiť. Nie je prípustné, aby súd ho vyzýval na doplnenie či opravu návrhu, ktorá nie je pre prejednávajúcu vec relevantná a splnením takejto výzvy podmieňoval ďalší postup v konaní. Ak súd na základe nedoplnenia právne irelevantnej požiadavky (pričom irelevantnosť bola z jeho strany odpovedi vysvetlená) dôjde k zamietnutiu návrhu, ide o odňatie možnosti konať pred súdom. Uvedený postup súdu je neprijateľný v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods.1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. 4. Je nevyhnutné uviesť, že on nemá vedomosť o iných vzťahoch medzi pôvodným vlastníkom zmenky a vystaviteľom zmenky (v tomto konaní žalovanom). On je vlastníkom cenného papiera (má len zmenku), ktorý nadobudol na základe indosamentu. Žiadne iné informácie, či dokumenty k zmenke nemá a v zmysle platného právneho poriadku ani nepotrebuje mať na to, aby mohol uplatňovať práva s týmto cenným papierom spojené. Požadovanie iných dokumentov ako originálu zmenky pri uplatnení zmenkového nároku, predovšetkým pri uplatnení nároku zo strany indosatára, je neprípustné a nezákonné. 5. V súlade s konštantnou judikatúrou českých a slovenských súdov¹ (ktorých právna úprava zmenkového práva je vzhľadom na spoločnú históriu totožná a preto sú aplikovateľné na prejednávajúcu vec) je zmenka samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. 6. Je nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. On si v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súď však vec posudzoval a rozhodol, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo predstavuje nesprávne právne posúdenie veci. 7. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. 8. Prvostupňový súd sa uspokojil s konštatovaním, že je oprávnený v každom štádiu konania a v každom druhu konania skúmať z úradnej povinnosti, či sa nejedná v danej veci o spotrebiteľský vzťah. Zásadne nesúhlasí s tým, že súd je v tomto konaní oprávnený z úradnej povinnosti skúmať či

ide o spotrebiteľský vzťah. Vzhľadom na to, že súd neuvádza žiadne konkrétne argumenty, rozhodnutie súdu je potrebné považovať za arbitrárne a nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čo predstavuje zásah do práva na spravodlivý súdny proces a inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods.2 písm. b) O. s. p.). 9. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu; jedným z týchto princíпов, predstavujúcim súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcim ľubovôľu pri rozhodovaní, je aj povinnosť súdov svoje rozhodnutia odôvodniť (§ 157 ods.1 O. s. p.), spôsobom zakotveným v ustanovení § 157 ods.2 O. s. p.. Z odôvodnenia totiž musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Porušením práva na spravodlivý proces môže byť aj situácia, kedy v hodnotení skutkových zistení absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, ale súd ich náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezohľadnil (Nález Ústavného súdu SR, sp. zn. III. Ú S 36/2010).

10. Zásadne trvá na tom, aby súd konal v zmysle právneho poriadku a vyhol sa kreovaniu svojej preskúmačej právomoci tam, kde mu to právny poriadok neumožňuje. Právny poriadok neumožňuje súdu preskúmať a na prejednávanú vec vzťahovať zmluvné vzťahy, ktoré s danou vecou nesúvisia a podľa „právne“ poriadku nemôžu súvisieť.

11. V neposlednom rade je potrebné zdôrazniť, že on skutočnosť o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Súd si sám vytvoril pochybnosť (nie reálny poznatok z vykonaného dokazovania, ale čistý, ničím nepodložený dohad) o tom, že by medzi predchádzajúcim majiteľom zmenky (ktorý ani nie je účastníkom tohto súdneho konania) a žalovaným mohol existovať iný (navyše celkom samostatný) záväzkový vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Súd teda vykonštruoval tvrdenie, ktoré žiadal aby on preukázal.

12. Súd v sporovom konaní môže svoje rozhodnutie zakladať len na takých tvrdeniach, ktoré sú produkované účastníkmi konania a nie na tvrdeniach, ktorých pôvod súd nachádza v iných konaniach a tieto tak nie sú výsledkom dokazovania.

13. Ak existuje jeho dôkazná povinnosť vo vzťahu k ním tvrdným skutočnostiam, ad absurdum tvrdí, že existuje aj dôkazná povinnosť súdu vo vzťahu k súdom tvrdným skutočnostiam. Opäť ad absurdum, ak súd svoje tvrdenie nepreukázal (súd uvádza, že objektívne nebolo možné posúdiť, či ide o spotrebiteľský vzťah), neunesol dôkazné bremeno a nemôže na tomto základe založiť svoje rozhodnutie. Uvedená konštrukcia je samozrejme absurdná, pretože súd nie je účastníkom konania, nemá povinnosť, ale ani oprávnenie kreovať skutkové tvrdenia a má len limitované oprávnenie vo vzťahu k rozsahu dokazovania. Prvostupňový súd však zjavne a zreteľne porušil kontradiktórnosť súdneho procesu a presiahol svoju právomoc. V tomto konaní žalobca vystupuje nie proti dvom žalovaným (1. samotný žalovaný, 2. súd), ale proti jedinému žalovanému, pričom súd je nezávislým arbitrom, ktorý rozhodne na základe tvrdení účastníkov a vykonaného dokazovania.

14. Prvostupňový súd ignoroval § 17 ZŠZ, z ktorého citoval a z uvedeného jednoznačne vyplynulo, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 3/2008 z 22.10.2008, z ktorého citoval.

15. Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto „úlohu“ a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. Uvedené námietky majú hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený žalovaného na nich ani upozorniť (§5 ods.1 O. s. p.).

16. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo vecí - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. §5 ods.1 O. s. p., súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu.

17. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Vo vzťahu k nemu ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť.

18. Žalovaný mohol na základe čl.5 ods.3 a ods.6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to zo dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa §120 ods.1 veta práva in fine O. s. p. vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie.

19. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na jeho

řarchu žiadal vykonať dokazovanie, ktoré by údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu žalovanému prakticky nanútil, bez jeho vôle. 20. Prvostupňový súd požadoval od neho preukázanie skutočností, o ktorých on objektívne nemal žiadnu vedomosť a toľž nemal k dispozícii požadovaný listinný dôkaz. Súdom požadované doplnenie návrhu, a teda tvrdená údajná povinnosť žalobcu mať dokumenty, na základe ktorých mala údajne byť zmenka vystavená, nevyplývajú z právneho poriadku a sú zo strany súdu fabulované. Zmenka je celkom samostatným nárokom, nič ďalšie k nej nie je potrebné. Z uvedeného vyplýva nesprávne právne posúdenie veci. 21. Prvostupňový súd nesúhlasil s jeho názorom o tom, že významnou pre konanie je výlučne zmenka, a to s odôvodnením, že toto jeho tvrdenie je v rozpore so spotrebiteľským právom. Prvostupňový súd síce poukazuje na predpisy európskeho i vnútroštátneho spotrebiteľského práva, avšak zo žiadnych ustanovení (citovaných, či necitovaných) súdom tvrdený rozpor nevyplýva. Tvrdenie prvostupňového súdu je tak opäť fabulované, ničím nepodložené a neodôvodnené. Rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím dochádza k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a zakladá odvolací dôvod. 22., 23. a 24. Argumenty a citácie totožné s bodmi 14., 15. a 16. (pozn. odv. súdu). Dôkaz: Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 3/2008 z 22.10.2008. Prvostupňový súd dospel k záveru, že na zmenke napísaný zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom ako aj s ich užším vymedzením - so zásadami poctivého obchodného styku. 25. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25% denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil. 26. V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obo 3/2008 z 22.10.2008, podľa ktorého cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky- nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaníu, preukazovať, že mu žalovaný (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje.“ 27. Poukázal aj na rozsudok Nejvyššího soudu ČR z 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbirke soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004) z ktorého citoval. 28. V okolnostiach rozhodnutia prvostupňového súdu je potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevyvímajúc. Záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je tade platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval. 29. Významným sa javí aj fakt, že súd nepriznal žiadny zmenkový úrok, pričom z odôvodnenia je nepochybné, že v rozpore s dobrými mravmi nie je každý zmenkový úrok, ale len zmenkový úrok, ktorý je neprimerane vysoký. Z toho vyplýva, že rozporom s dobrými mravmi, a teda neplatnosťou by (na základe argumentácie prvostupňového súdu, s ktorou on nesúhlasil) mohla môže byť postihnutá len časť presahujúca zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. Prvostupňový súd by tak mal zamietnuť len časť zmenkového úroku a priznať zmenkový úrok nepriečiaci sa dobrým mravom. 30. Prvostupňový súd však zamietol celý zmenkový úrok, a teda nepochybne zamietol aj platnú časť uplatneného nároku na zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. 31. Poukázal na rozsudok Nejvyššího soudu ČR z 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbirke soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004) z ktorého citoval. 32. Vzhľadom na to, že najvyšší súd Českej republiky pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní, je tento judikát aplikovateľný na prejednávánú vec. Z uvedeného judikátu vyplýva jednoznačná nesprávnosť právneho posúdenia veci prvostupňovým súdom. Zmenkový záväzok je priamy, bezpodmienečný, nesporný, abstraktný a samostatný záväzok, celkom nezávislý aj od zabezpečovanej pohľadávky. 33. Z uvedených skutočností tak jednoznačne vyplýva, že súd nemôže od neho požadovať preukázanie vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovaným, pretože ide o celkom odlišný právny vzťah, než aký je predmetom tohto súdneho konania. Žiadosť súdu o doplnenie návrhu tak bola celkom neopodstatnená a ak on požadované (pre prejednávánú vec irelevantné) dokumenty nedoplnil, nemohlo dôjsť k zamietnutiu návrhu podľa čl. 4 ods.4 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007. 34. Súd dospel k záveru, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti. Neurčitosť splatnosti má vyplývať z údajného rozporu medzi na zmenke napísaným údajom „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. 35. V zmysle čl. I § 33 ZZŠ môže byť splatnosť zmenky určená len štyrmi spôsobmi predpokladanými zákonom, inak je zmenka ničotná (neplatná). Jedným zo spôsobov splatnosti zmenky

je splatnosť na videnie (ide o tzv. vistazmenku). Zákon explicitne neudáva akým spôsobom sa má doložka uviesť. Spôsob uvádzania doložiek splatnosti bol zaužívaný v zmenkovej doktríne už desaťročia, pričom rozhodujúca je doktrína a judikatúra po roku 1930 (konanie Ženevskej konferencie), od kedy sa datuje platná právna úprava. Je zaužívané pri vistazmenkách používať na označenie údaj zročností údaj najmä nasledovnými slovnými vyjadreniami: „na predloženie“, „po predložení“, „pri predložení“, „na videnie“. Takéto označenie sa uvádza v staršej, ako aj novšej doktríne (napr.: Kizlink, K.-Spišiak, J.: Zmenkové právo. Bratislava 1944, s. 217, Kotásek, J.: Zákon směnečný a šekový. Praha 2012, s. 182, Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový. Praha 2011, s. 130). 36. Je nesporné, že údaj, ktorý je uvedený na predloženej zmenke ako údaj splatnosti „pri predložení“ je tradičný údaj, ktorý sa používa ako údaj splatnosti pri vistazmenke, t.j. zmenky splatnej na videnie. 37. V zmysle Čl. 1 § 34 ods.1 ZZŠ zmenku splatnú na videnie je potrebné predložiť na platenie do jedného roku od dátumu vystavenia. Vystaviteľ môže lehotu na platenie predĺžiť, alebo skrátiť. Predĺženie lehoty na platenie sa na zmenke musí uviesť. Opätovne ani v tomto prípade nie je v zákone explicitne uvedené, ako sa má údaj o predĺžení, resp. skrátení lehoty splatnosti uviesť. Dôležité je, aby bol údaj dostatočne určitý a nevzbudzoval pochybnosti o zameniteľnosti s iným údajom. Je potrebné mať zároveň na zreteli, že zmenka predstavuje abstraktný záväzok, stelesňuje právo samé o sebe, je zo zákona prevoditeľná indosamentom. a preto sa pri posudzovaní podstatných náležitostí vyžadujú prísnejšie kritériá (tzv. rigor cambialis), tzv. formálna zmenková prísnosť. Vychádzajúc zo zásady rigor cambialis mali by byť náležitosti na zmenke uvedené tak určito, aby nezávislá priemerne vyspelá tretia osoba, ktorá zmenku nikdy predtým nevidela, mohla posúdiť pri čítaní jej textu, či ide o zmenku, ktorá má riadne uvedené všetky náležitosti (t.j. najmä kto, komu, koľko, kedy a kde má platiť). 38. V tejto veci je na zmenke uvedené „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Pri jazykovom výklade uvedeného je celkom zrejmý význam slova „na platenie“, „predložiť“. Otázkou je, čo znamená slovné spojenie „v lehote 4 rokov od vystavenia“. Predložka „v“ podľa synonymického slovenského slovníka vyjadruje aj časové okolnosti a jej synonymom je spojka „počas“. Podstatné meno „lehota“ podľa synonymického slovenského slovníka znamená „obdobie“ ako určitý časový úsek. Na základe uvedených výkladových pravidiel slovenského jazyka je možné vyvodiť, že zmenka má byť predložená počas obdobia štyroch- rokov od vystavenia. To znamená, že uvedený údaj vymedzuje Časový úsek od kedy (od vystavenia) do kedy (uplynutím štyroch rokov od vystavenia) má byť zmenka predložená na platenie. Uvedený posudzovaný údaj teda logicky zodpovedá účelu vymedzenia lehoty na predloženie vistazmenky na platenie v súlade s čl. 1 § 34 ods. 1 ZZŠ, v zmysle ktorého môže byť jednoročné obdobie, počas ktorého má byť zmenka predložená na platenie predĺžené, čo sa stalo aj v tomto prípade tým, že obdobie bolo predĺžené na štyri roky. 39. Nie je možné sa stotožniť so záverom, že v údají predlžujúcom lehotu na platenie by mala byť ešte uvedené predložka „do“, a to tak že údaj by mal znieť „na platenie predložiť v lehote clo 4 rokov od vystavenia“. Uvedené nemá žiadnu oporu v jazykovom výklade a význame obsahu slov aj bez uvedenia predložky „do“ ako bolo analyzované vyššie. Je potrebné mať na zreteli, že určité slovné výrazy, aby mali totožný charakter je možné vyjadriť aj inou slovnou kombináciou bez toho, že by sa zmenil ich význam. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že v zmenkovom práve sa pri výklade síce aplikuje princíp „rigor cambialis“, ktorý znamená zmenkovú prísnosť po formálnej stránke z hľadiska obsahu zmenky. Formálny prístup však nie je totožný s formalizmom, ktorý nemá oporu ani v zmenkovom práve. 40. Na základe uvedeného údaj „Zaplatím za túto zmenku pri predložení“ si navzájom nekonkuruje s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pretože ide o dva rozličné údaje s dvomi rozdielnymi významami z pohľadu zmenkového, t.j. nejde o vnútorný rozpor zmenky. Prvý z nich určuje údaj zročnosti zmenky, t.j. podľa neho zmenku charakterizujeme o aký typ ide z hľadiska zročnosti (v tomto prípade vistazmenka), drahý z nich určuje obdobie, v rámci ktorého môže byť zmenka predložená na platenie. 41. Pokiaľ ide o argument, že Najvyšší súd SR mal v rozsudku z 26.01.2011, sp. zn.: 1 Obdo 59/2010, uviesť, že zmenka je neplatná, ak sú na nej uvedené dve rozdielne údaje splatnosti, a to „na videnie“ a „do dvoch rokov od vystavenia“, k tomuto uvádzam nasledovné. Je pravdou, že nie je prípustné, aby v zmysle čl. 1. § 33 ZZŠ boli v jednej a tej istej listine (zmenke) uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, pretože tieto by robili listinu vnútorne rozpornou, čo má za následok jej ničotnosť (neplatnosť). Z odôvodnenia súdeného prípadu Najvyšším súdom pri uvedení konštatácie Krajského súdu v Nitre ako odvolacieho súdu (s. 3 rozsudku) skôr vyplýva (aj keď nie je presne popísaný celý text zmenky), že na listine boli uvedené dva rozdielne údaje splatnosti, a to „splatná na videnie“, t.j. ide o vistazmenku a zároveň „splatná do dvoch rokov od vystavenia“, t.j. ide o datozmenku. Ak tieto údaje boli uvedené takto, potom je pravdou, že text je na listine vnútorne rozporný a Krajský súd v Nitre ako súd odvolací správne skonštatoval, že zmenka je ničotná (neplatná). Nad rámec uvedeného treba poznamenať, že Najvyšší súd SR ako súd dovolací sa touto otázkou v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal. V nami posudzovanom prípade v tejto analýze sa však o takúto skutkovú situáciu vôbec nejedná! V posudzovanom prípade je uvedený údaj

splatnosti: „na videnie“, avšak iný údaj: „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ nie je ďalší údaj splatnosti v zmysle čl. I § 33 ods.1 ZZŠ, ale ide o údaj predĺženia lehoty na predloženie zmenky na platenie v zmysle čl. I § 34 ods.1 ZZŠ, čo jednoznačne vyplýva z jazykového textu „na platenie predložiť...“. Z toho dôvodu nie je možné vôbec argumentovať citovaným judikátom Najvyššieho súdu SR, pretože ide o skutkovo inú situáciu a navyše sa dovolací súd týmto problémom ani vôbec nezaoberal. 42. Záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci. Vyššie uvedené závery potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 10Co/79/2013 z 5.9.2013, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 43CoZm/10/2013 z 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa, z ktorých citoval. II. Súd zmaril konanie ako také a to porušením Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, čl.4 a čl.5 keď vôbec neumožnil viesť kontradiktórny spor, čoho dôsledkom došlo aj k porušeniu práva navrhovateľa na prístup k súdu. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu žiada, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Rožňava z 20.12.2013, sp.zn.: 8C 414-2013 tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške: 26,56 € bez DPH za podané odvolanie a 8,04 € bez DPH režijný paušál.

Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie navrhovateľa ako podané včas oprávnenou osobou bez nariadenia pojednávania v zmysle § 214 ods.2 O.s.p. v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods.1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť v zmysle § 221 ods.1 písm. f/ O.s.p.

V prejednávanej veci z odôvodnenia rozsudku súdu vyplýva, že súd pri rozhodovaní vychádzal nielen z písomných informácií žalobcu priložených k návrhu, ale aj z exekučného spisu vedeného na tomto súde pod sp.zn. 4Er 602/2011 a z listín v ňom obsiahnutých (rozhodcovský rozsudok, zmluva o úvere), pričom nevykonal dokazovanie týmito listinami, či už v zmysle Nariadenia alebo podľa O.s.p. a skutočnosti zistené z týchto listinných dôkazov považoval za skutočnosti známe súdu z jeho činnosti, ktoré v zmysle ust. § 121 O.s.p. netreba dokazovať.

S týmto záverom a postupom súdu prvého stupňa sa nemožno stotožniť.

Za skutočnosť známu súdu z jeho úradnej činnosti možno považovať vedomosť súdu o prebiehajúcich exekučných konaniach na základe návrhov pôvodného majiteľa zmenky spoločnosti Pohotovosť, s.r.o., ktorá si uplatňovala nároky zo zmeniek, ktoré zabezpečovali nároky z úverových zmlúv, v ktorých vystavitelia zmeniek boli v postavení spotrebiteľa a kde exekučným titulom boli rozhodcovské rozsudky, ako aj vedomosť o neúspechu tohto oprávneného v týchto exekučných konaniach. Konkrétne dôvody zamietnutia žiadosti o udelenie poverenia, t.j. konkrétne z akého dôvodu v tom ktorom prípade bol vyslovený záver, že rozhodcovský rozsudok nemôže byť exekučným titulom a zmenka, z ktorej právo bolo uplatnené, je neplatná, bolo možné zistiť iba z príslušného exekučného spisu a listín v ňom obsiahnutých, teda na základe vykonania dôkazu listinami, ktoré súd sám zadovážil. Súd však dôkazy týmito listinami nevykonal vychádzajúc z nesprávneho záveru, že ide o skutočnosti známe súdu z úradnej činnosti.

Za tejto situácie neboli splnené podmienky rozhodovania v zmysle citovaného článku 4 ods. 4 Nariadenia a súd mal postupovať podľa článku 5 Nariadenia. Ak tak neurobil, odňal tým účastníkom možnosť konať pred súdom, čím bol naplnený dôvod pre zrušenie rozsudku v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie v zmysle § 221 ods.1 písm. f/ O.s.p. zrušil, keďže ide o procesnú vadu, v dôsledku ktorej došlo k odňatiu práva účastníkovi konať a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu v ďalšom konaní bude postupovať podľa článku 5 a nasledujúcich Nariadenia, pričom je povinný zistiť skutkový stav veci a spôsob vykonania dôkazov určí sám (článok 9 Nariadenia), v rámci možností daných mu článkami 7 až 9 Nariadenia. Pri posudzovaní otázky spôsobu vykonávania dôkazov sa súd musí riadiť zásadou hospodárnosti a zohľadniť náklady spojené s tým, ktorým spôsobom vykonávania dôkazov.

Konanie podľa Nariadenia je zásadne písomné (čl. 5 Nariadenia), avšak súd v zmysle článku 5 ods.1 Nariadenia je oprávnený rozhodnúť, či je na účely zisťovania skutkového stavu potrebné nariadiť ústne pojednávanie. Ústne pojednávanie však nie je povinné a súd je oprávnený vykonať dôkazy bez ústneho pojednávania, čo v prípade listín zabezpečených súdom ex offo znamená ich doručenie účastníkom a umožnenie sa k nim vyjadriť (§ 123 O.s.p.).

Nie je však vylúčené, že na základe vyjadrenia účastníkov k týmto listinným dôkazom nastane potreba vykonať ďalšie dokazovanie už na ústnom pojednávaní. Spôsob vykonávania dôkazov je teda závislý od okolností a správania účastníkov v každej konkrétnej veci. Účastníci aj v tomto konaní sú povinní

prispieť k zisteniu skutkového stavu a súd má možnosť danú v článku 4 Nariadenia požiadať stranu sporu, aby predložila ďalšie informácie a dokumenty, teda aj listinné dôkazy, ktoré sú potrebné pre rozhodnutie vo veci. Treba pritom podotknúť, že nesprávnym je taký výklad článku 4 Nariadenia, ktorý vzbudzuje dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky, ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napríklad so spotrebiteľskou zmluvou. Cieľom nariadenia nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z článkov 8 a 9 Nariadenia pritom jednoznačne vyplýva, že aj v európskych konaniach s nízkou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, pokiaľ to považuje za potrebné. (Správne súd môže skúmať aj to, či nejde o neplatný právny úkon).

Pritom aj v konaní podľa Nariadenia musí byť zabezpečená ochrana práv spotrebiteľa a túto nie je možné obísť prostredníctvom konania podľa Nariadenia. Správne preto postupoval súd prvého stupňa, ak posudzoval uplatnenú pohľadávku a v tej súvislosti aj platnosť navrhovateľom predloženej zmenky aj z hľadiska ochrany spotrebiteľa.

Správnosti tohto postupu nasvedčujú aj písomné pripomienky Európskej komisie predsedovi a členom Súdneho dvora EÚ vo veci C-328/14, ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní EÚ, podaný rozhodnutím Krajského súdu v Prešove z 10.6.2014, súvisiaci s konaním CD Consulting s.r.o. proti Anne Pančurovej, ktorá sa týka výkladu článku 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a článku 4 smernice Rady 87/102/EHS. Prejednávaná vec sa týka použitia zmenky, dokonca bianko zmenky ako zabezpečovacieho prostriedku voči spotrebiteľovi. Z týchto písomných pripomienok vyplýva, že smernica 87/102/EHS, ktorá sa uplatňuje v prejednávanej veci, nezakazuje používanie zmeniek v spotrebiteľských zmluvách, ale zo znenia jej článku 9 jednoznačne vyplýva, že členské štáty môžu povoliť ich používanie v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa v takýchto situáciách. Podľa názoru Komisie je potrebné pojem „vhodnej ochrany spotrebiteľa“ v zmysle článku 9 smernice 87/102/EHS vykladať so zreteľom na článok 14 uvedenej smernice, ktorá zakazuje znížiť štandard ochrany spotrebiteľa. Vhodnou ochranou spotrebiteľa je preto potrebné chápať celkový právny rámec ochrany spotrebiteľa, ako vyplýva z predpisov Únie a judikatúry Súdneho dvora, a zahŕňa preto aj povinnosť vnútroštátnych súdov ex offa skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Hlavným rizikovým prvkom z pohľadu ochrany spotrebiteľa je abstraktný charakter zmenky, ktorý nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Spotrebiteľ takisto nemá oprávnenie robiť voči majiteľovi zmenky námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k predošlému majiteľovi, t.j. veriteľovi, ktorý poskytol pôvodný spotrebiteľský úver. Rešpektovanie abstraktného charakteru zmenky v zmysle vyššie uvedeného by bolo podľa Komisie neprijateľné vo svetle judikatúry Súdneho dvora. Súdny dvor vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebiehajú v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení smernice 93/13/EHS spotrebiteľovi musí byť poskytnutá. Za podstatné však Komisia považovala tú skutočnosť, že abstraktný charakter zmenky bol spochybnený už v predchádzajúcej úprave spotrebiteľských úverov, ktorá je uplatniteľná na prejednávanú vec. Zákon o spotrebiteľských úveroch (č. 258/2001 Z.z.) totiž stanovuje, že veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Okrem toho, ak veriteľ zabezpečil svoj úver zmenkou a porušil ustanovenie limitujúce výšku príslušenstva, bol povinný zmenku na požiadanie dlžníka kedykoľvek vydať. Toto pravidlo platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Pôvodná úprava umožňovala dlžníkovi napraviť nezákonný stav tak, že dlžník mohol v akomkoľvek okamihu požiadať veriteľa, resp. nového majiteľa zmenky o vydanie zmenky. Ak by však došlo k súdному sporu o platnosť takto vydanéj zmenky, podľa názoru Komisie by bolo potrebné, aby príslušný súd mal možnosť hodnotiť pôvodnú zmluvu, aby mohol posúdiť, či ide vôbec o spotrebiteľskú zmluvu a či zmenková suma rešpektuje limity uvedené v príslušnom právnom predpise, a to dokonca aj v situácii, keď zmenka medzičasom zmenila majiteľa. Ak vnútroštátna úprava neumožňuje súdu v rámci konania o návrhu zo zmenky ex offa zohľadniť neplatnosť zmenky zabezpečujúcej spotrebiteľský úver, a teda zamietnuť návrh zo zmenky v rámci konania o návrhu zo zmenky, potom táto vnútroštátna úprava nie je v súlade so zásadou efektivity, keďže v konaniach o návrhu zo zmenky, v ktorých sú žalovanými spotrebiteľia, znemožňuje alebo

nadmerne sťažuje uplatnenie ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva smernica rady 93/13/EHS. Bez právneho významu je skutočnosť, že zmenka bola indosovaná na obchodnú spoločnosť so sídlom v Českej republike, ktorá následne svoje práva vyplývajúce zo zmenky uplatňovala pred súdmi Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu, upraveného Nariadením. Komisia sa vyjadrila aj k zneniu článku 4 Nariadenia, a to v tom zmysle, že tento môže vzbudiť dojem, že súd nemá k dispozícii iné dôkazné prostriedky, ako príslušné tlačivá a v zásade nemá možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi, napríklad so spotrebiteľskou zmluvou. Takýto výklad je podľa názoru komisie nesprávny. Cieľom nariadenia nie je obmedziť sudcov pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Z článkov 8 a 9 Nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, pokiaľ to považuje za potrebné. So zreteľom na vyššie uvedené Komisia navrhla Súdnemu dvoru odpoveď na predloženú prejudiciálnu otázku v tomto znení :

„Článok 6 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a články 4, 9 a 14 smernice Rady 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru, sa majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá vnútroštátnemu súdu rozhodujúcemu o právach z indosovanej zmenky neumožňuje v zásade v žiadnej fáze konania ex offo preskúmavať zmluvu a kauzu právneho vzťahu a prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky a tiež prípadné porušenie zákona upravujúceho dôsledky neuvedenia ročnej percentuálnej miery nákladov v zmluve o spotrebiteľskom úvere, z ktorej zmenka vznikla.“ Odvolací súd však dáva do pozornosti súdu, že jeho záver o neplatnosti zmenky z dôvodu uvedenia neurčitého údaju splatnosti (uvedenie dvoch rozdielnych údajov o splatnosti) nie je správny. Údaj v treťom riadku zmenky „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údaj v ôsmom riadku zmenky „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“ nie je možné považovať za dve rozdielne určenia splatnosti zmenkovej sumy.

Podľa § 33 ods.1 zákona č. 191/1950 Sb. - zákon zmenkový a šekový, zmenku možno vystaviť: na videnie, na určitý čas po videní, na určitý čas po dáte vystavenia, na určitý deň.

Podľa § 34 ods.1 cit. zák. zmenka na videnie je zročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

S poukazom na cit. zák. ust. nie je správny záver súdu, že na predmetnej zmenke boli dohodnuté dva rozdielne dátumy splatnosti zmenkovej sumy. V § 33 ods.1 cit. zák. sú uvedené 4 spôsoby určenia zročnosti - splatnosti zmenky. V § 34 ods.1 cit. zák. je upravené, kedy sa zmenka, ktorá má zročnosť na videnie, má predložiť na platenie. Zákonnou lehotou na predloženie zmenky so zročnosťou na videnie je lehota do 1 roka od dátumu vystavenia zmenky. Uplynutím tejto lehoty zročnosti zmenky začínajú plynúť lehoty podľa § 70 cit. zák., ktorým sa zmenkové nároky premlčujú.

Práve plynutie premlčacích lehôt a to, že zmenka zročná na videnie musí byť zo zákona predložená na platenie do 1 roka od dátumu jej vystavenia, čo je pomerne krátka lehota, bolo dôvodom, aby zákonodarca umožnil vystaviteľovi zmenky (v prejednávanej veci žalovanému ako vystaviteľovi vlastnej zmenky), aby priamo v zmenke túto jednoročnú zákonnú lehotu na predloženie zmenky na platenie predĺžil.

Súd prvého stupňa si pripojí spis exekučný; po vrátení veci nariadi pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie, preskúma zákonnosť postupu navrhovateľa pri dodržaní zákonného pravidla nášho právneho poriadku pri postúpení pohľadávky iného subjektu (Pohotovosť), navrhovateľovi a až potom, po vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov môže rozhodnúť vo veci.

V riešenej veci predstavuje postup navrhovateľa také konanie, ktoré pri obchádzaní zákona z hľadiska pozitívneho práva sa javí ako nenapadnuteľné (konanie in fraudem legis), keďže v konaní exekučnom bolo predtým konanie zastavené právoplatne (rozhodnutia NS SR 3Cdo/227/2012, 3Cdo/237/2012).

V konaní po vrátení veci súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania.

Výsledok hlasovania - pomer hlasov: 3 hlasy za (§ 3 ods.9 tretia veta zák.č.757/04 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.